

Enontekiön kuntastrategia 2021-2025

IHMISET-HYVINVOINTI-ASUMINEN-ELINVOIMA

Enontekiö – Suomen huipulla

Enontekiö sijaitsee Suomen Käsivarressa Norjan ja Ruotsin rajalla. Enontekiöllä on noin 1900 asukasta. Kunta on pinta-alaltaan Suomen kolmanneksi suurin. Sen alueella sijaitsee yli 60 % Suomen kaikista tuntureista ja kaikki yli 1000-metriset huiput. Tunnetuimmat niistä ovat Saana ja Halti. Enontekiön pinta-alasta on suojeltu yli 70%.

Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat enontekiöläistä arkea. Kunta kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen. Yhteistä valtakunnanrajaa on Ruotsin ja Norjan kanssa yli 450 km.

Matkailu on Enontekiön kärkitoimiala, sen lisäksi työtä tarjoavat poro- ja luontaiselinkeinot, palvelut, jalostustoiminta sekä tieteellinen tutkimus.

Enontekiön lentoasema on valmistunut vuonna 1980 ja se on maan nuorin lentoasema. Se sijaitsee 300 metriä merenpinnan yläpuolella ja on siten Suomen korkeimmalla sijaitseva lentoasema.

Enontekiön nimi juontuu paikasta, jossa eno eli joki saa alkunsa. Ounasjoki saa alkunsa Ounasjärvestä, jonka rannalla sijaitsee Enontekiön kirkonkylä Hetta. Suurimmat kylät ovat Karesuvanto, Kilpisjärvi, Leppäjärvi ja Palojoensuu, Peltovuoma ja Vuontisjärvi.

Toimintaympäristön muutokset

- Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle
- TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalvelut kuntien vastuulle
- Em. johtuen kunta- ja toimialarajat ylittävän yhteistyön tarve kasvaa
- Väestömäärässä ja –rakenteessa tapahtuvat muutokset
- Koronavuosien jälkeen uudelleen kiristynyt kuntatalous
- Työvoiman saatavuuden heikkeneminen kaikilla toimialoilla
- Digitaaliseen kehityksen eteneminen ”kaiken digitalisointi”
- Kansallinen vihreä siirtymä hiilineutraaliksi hyvinvointiyhteiskunnaksi
- Luontoa, turvallisuutta ja tilaa arvostetaan aiempaa enemmän
- Luontomatkailu ja kotimaanmatkailu lisääntyy (kestävä kasvu)
- Työ- ja vapaa-aika sekoittuu, monipaikkaisuus yleistyy (mahdollisuus)
- Sosiaalisen median valta lisääntyy ja viestinnän/tiedonkulun nopeus kasvaa
- Poroelinkeinon rakennemuutos taloudellisesti, toiminnallisesti ja luonto-olosuhteista johtuen

Osallistavan kuntastrategian laatiminen

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen.

Enontekiön kuntastrategia on laadittu yhdessä laajasti osallistaen touko-lokakuussa 2021.

Valmisteluun ovat osallistuneet kuntalaiset, kunnan henkilöstö, luottamushenkilöt ja kunnan sidosryhmät.

Kuntastrategia määrittää valtuustokauden 2021-2025 painopisteet, vision vuodelle 2030, kunnan arvot ja olemassa olon tarkoituksen sekä valtuustokauden strategiset projektit.

Strategia on hyväksytty Enontekiön kunnanvaltuustossa X.X.2021.

Enontekiön kuntastrategia 2021-2025

PAINOPISTE 1

IHMISET

Aito ja alkuperäinen, luontoon sidottu kulttuuri ja elämäntapa, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa järjestäen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

PAINOPISTE 2

HYVINVOINTI

Kunnan oma toiminta, aktiiviset kuntalaiset sekä edunvalvontayhteistyö hyvinvointialueiden ja valtion kanssa.

VISIO 2030 (neljä vaihtoehtoa)

Luonto – avara kotimme.
Elämä luonnossa – luonnosta elämä.
Koti luonnossa - elämä luonnosta.
Enontekiö - arktinen kotimme.

PAINOPISTE 3

ASUMINEN

Pysyvä ja vapaa-ajan asuminen, etätyö ja monipaikkaisuus, kaikki on mahdollista Enontekiöllä.

Kuntastrategia on arvoperustainen. Arvojamme ovat luonto, terveys ja yhteistyö.

PAINOPISTE 4

ELINVOIMA

Elinkeinot, työpaikat, osaaminen sekä pitovoima ja vetovoima omiin erityisvahvuuksiin perustuen.

Son rohki soma paikka ellää

Valtuustokauden strategiset projektit

IHMISET

- ✓ Paikallisen identiteetin esiin nostaminen (aitous)
- ✓ Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen
- ✓ Osallistumisen ja vaikuttamisen uudet kanavat
- ✓ Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen
- ✓ Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus (arkipäivää)
- ✓ Ulkopaikkakuntalaisten metsästyskielto (tavoite)

ASUMINEN

- ✓ Asunto- ja tonttitarjonnan parantaminen
- ✓ Ilmastonmuutokseen vastaava rakentaminen
- ✓ Viihtyisä ja turvallinen rakennettu ympäristö
- ✓ Palvelujen saavutettavuuden edistäminen
- ✓ Monipaikkaisuuden ja etätyön hyödyntäminen

HYVINVOINTI

- ✓ Kunnan taloudellinen toimintakyky
- ✓ Sopeutuminen soten jälkeiseen aikaan
- ✓ Maakunnallinen ja valtakunnallinen edunvalvonta
- ✓ Hyvinvointikertomuksen ajanmukaisuus
- ✓ Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

ELINVOIMA

- ✓ Luontaiselinkeinojen kehittäminen
- ✓ Työvoiman saatavuuden varmistaminen
- ✓ Ounas-Pallas-Yllästunturin kansallispuisto
- ✓ Ympäristön suojeleminen kaivostoiminnalta
- ✓ Lentokenttätoiminnan aktivoiminen

Seuranta, mittarit ja arviointi

Kuntastrategian toimeenpanosta vastaavat kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt.

Kuntastrategian seurantavastuu on kunnanhallitukselle ja kunnan johtoryhmällä.

Seurannassa käytettävät mittarit käsitellään kunnanhallituksessa alkuvuonna 2022.

Mittareita voisivat olla esimerkiksi:

- Hyvinvointi- ja elinvoimakyselyt
- Valtakunnallinen kuntaimagotutkimus
- Väestö-, työpaikka- ja yritystilastot
- Aktiivisten yhdistysten määrä
- Matkailijamäärät, kävijämäärät
- Hakijamäärät avoimiin työpaikkoihin
- Vertailukelpoiset kuntataloustiedot

Kuntastrategian toteutumista arvioidaan valtuustotasolla vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee perustua kuntastrategiaan.

ENONTEKIÖ

Son rohki soma paikka ellää
Dat lea duođaid somás báiki eallit